

sluttet sig til at sælge; jeg troer, at man snarere kan sige det Modsatte, jeg troer, at man kan paavise, at Enkelte, som i de nævnte Aar havde begyndt at sælge, senere have ophørt dermed, og paa den anden Side troer jeg, det maa indrømmes, at flere af de frivillige Salg, som foregik i disse Aar, fandt Sted, fordi man dengang frygtede en Fæstefløsningslov. I de senere Aar derimod, da man havde faaet Ordsted til Indenrigsminister og Andre af samme Tænkemaade i Ministeriet, begyndte man at troe, at nu kunde man leve i Fred og Ro for denne Lov, hvilken Tro bragte Flere til at ophøre med at sælge deres Fæstegods. Dersom man vil tage de Dplysninger for, der haves — de findes i Departementsstidenden, — fra 1ste Jan. 1851 til 1ste Jan. 1854, altsaa i 4 Aar, og man tager Distrikterne alene for sig, saa vil man faae et Facit ud, der ikke begrundet en længere Udfættelse af denne Lov. Det hedder i disse Dplysninger, at i Kjøbenhavn's Amt var der 1158 Fæstegaarde, og at der i de 4 Aar var solgt 56, i Hølbek Amt var der af 2045 Fæstegaarde solgt 152, i Sorø Amt var der af 2094 solgt 192, i Præstø Amt var der af 2253 solgt 152, i Martbo Amt var der af 2053 solgt 522 — man vil altsaa see, at Lolland i denne Retning udmærker sig fremfor de øvrige Der, — i Odense Amt var der af 1857 solgt 263, og i Svendborg Amt var der af 2472 solgt 241. Det hele Antal Fæstegaarde var saaledes 13,932, og deraf var der solgt 1578, det er i 4 Aar af ikke fuldt 14,000 Fæstegaarde kun henved 400 aarligt. Dette er det foreliggende Facit, og jeg troer, det er tilstrækkeligt til at vise, at det ikke er vel begrundet, naar man vil paaberaabe sig de frivillige Salg, for at udflyde Loven. Jeg skal endnu tillade mig at fremhæve, at, naar man vil paaberaabe sig de frivillige Salg som Grund til at udflyde Loven, saa forekommer det mig, man først da kunde gjøre det, naar Regjeringen for det Første fra sin Side hidrog Sit til, at slike frivillige Salg kunde komme igang overalt, hvor der var Fæstegods, paa hvis Salg den havde Indflydelse, og dernæst, naar den navnlig anvendte sin Indflydelse til, at der paa de offentlige Stiftelser, hvoraf Sjælland har saa-

mange, blev bortsolgt Fæstegods ved frivillig Overenskomst; men noget Saadant er mig ikke bekjendt. Under 24de Juni s. A. udstedtes en Lov, som man antog, skulde bringe endeel af Fæstegods, navnlig fra offentlige Stiftelser, Beneficiar-Godser og deslige Eiendomme, til ved frivillige Salg at gaae over til at blive Selveiendom, men, saavidt mig bekjendt, har ikke engang den høie Lehnbesidder, der tillige er Bestyrer af et Par af vore offentlige Stiftelser, og som anbefalede Loven, for at man kunde komme til at sælge, i Løbet af de halyanden Aar, som nu ere hengaaede siden den Tid, solgt et eneste af alle de Fæstesteder, som han har under sin Bestyrelse. Der er fra Ballø Stifts Bønder for lang Tid siden indkommet Bønfrister til ham om, at der maatte blive gjort Stridt til, at de kunde faae deres Steder at kjøbe, og de have senere, saavidt jeg troer, henvendt sig til ham om blot at faae Svar, men de have endnu slet ikke faaet noget saadant. Ligeledes er der fra Bemmetoste Klosters Gods for noget over 16 Maaneder siden indgivet et Andragende til Bestyreren om, at Fæsterne maatte faae deres Gaarde til Eiendom; de have i disse 16 Maaneder ikke faaet noget som helst Svar, men de have faaet det, som var værre; thi de Enkelte, som have henvendt sig for at fæste eller kjøbe, — jeg veed navnlig, at der sidder flere Enker, som ere meget paatrængende i saa Henseende, — have faaet det Svar: „Vi bortfæste ikke een Gaard mere, og De kan ikke for Diebliffet faae nogen at kjøbe.“ Saa fortvivlet er nu Tilstanden paa dette Gods. Det er mig ogsaa bekjendt, at man paa flere Steder — endnu i disse Dage har jeg faaet Underretning om et Sted i Thyen, og jeg veed ogsaa et andet Sjælland, — har gjort sig Umage for at faae tilkjøbs Steder, som ligge under Præstegaarde, og at man har været enig med vedkommende Præst, men dog ere disse Steder ikke blevne solgte; der er det hans Høierverdighed Provsten, som er derimod. Jeg har hans Svar liggende for mig, og deri siges det, at det vilde være uforsvarligt for Embedet, om man solgte disse Steder. Jeg skal tillade mig at nævne et andet ganske mærkeligt Exempel. Der er et Stamhuus paa Langeland, som hedder Neergaard, for